

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr. a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumerează și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la Tipografia, soc. pe acțiuni.

Comerțiu național.

(Sc.) O mișcare de neînchipuită însemnată pentru neamul nostru agitată de câtăva vreme în diferite centre pe frunții nostri. E tendința, e lupta spornică și mult promițătoare de-a ne emancipa odată poporul de sub venosul comerțiu străin, jidovesc sau iudovist, și de-a face comerțiu național, de-a ne înscrie și pe acest teren — atât de indispensabil prosperării obștești — așa cum merităm, în numărul și forța ce ne revine și în toată largă întindere a pământului, care de mii de ani de noi locuie și de noi muncit este, dar prea puțin și folosit, exploatat de noi.

S'a întemeiat în Blaj „Reuniunea de Consum”, s'a întemeiat în Făget „Făgetana”, asemenea societate de consum, s'a întemeiat aici în Sibiu marea societate comercială „Concordia”, se întemeiază acum în Teiuș societatea comercială „Teiușana”.

Eată tot atâtea centre, tot atâtea cetăți românești, cari reclamă impetuos organizare pe terenul atât de vital al comerțului, scut și apărare contra năvalnicei exploatare, uneori chiar jefuirii, streine, ocrotire pentru interesele noastre românești, pentru moșia și averea Românilui.

Frunții nostri au înțeles vocea mișcătoare a acestor necesități de prima ordine, s'au înțeles între olaltă frățeste și în nobil gând, și înțelegerea lor trup i-au dat în centrele amintite.

S'a pornit la noi, ani înainte, cu același avânt o mișcare națională în multe asemănătoare acestea: mișcarea de-a ne întări pe terenul industrial, de-a face industrie națională. Și mișcarea a avut ecou cum nu se credea la început, oamenii nostri au înțeles și s'au sfătuit și atunci ce și cum li-se cere să lucre, și azi avem o clasă destul de puternică și neconținut crescândă, în număr și valoare: clasa meseriașilor.

Meseriașii și comercianții dau pătura socială cea mai însemnată la ori-ce popor: pătura mijlocie.

Popor fără pătura aceasta nu poate exista ca element neatrănat, stăpân pe sine și pe soarta sa, conștient de naționalitatea și de menirea sa. Și nu poate exista în asemenea condiții mai ales atunci, când încă mult, nespun de mult și din greu are să lupte el lupta pentru existență, lupta pentru limbă și lege, când atacuri tot mai îndrăznețe, loviturii tot mai nelegiuite se îndreaptă contra drepturilor

sale, și când însuși puterea statului e aceea, care, susținută de popor, respectată de popor, dispreț aduce legilor firești și ca legilor omenești, ură și volnicie samănă și cultivă prin organele sale între popor.

Ear' dacă atât de necesară e pătura mijlocie luptei politice și economice, dacă mărșăl popor roman a căzut și a trebuit să cadă în mare parte tocmai pentru lipsa acestei pături, noi, ca oameni rezonabili și ca descendenți ai neamului roman, cu atât mai mult avem să ținem seamă de pildele înțelepte ale trecutului, de necesitățile elocvente ale timpului, de interesele mari și sfinte ale poporului nostru.

Ear' dacă așa judecând, am ținut să ne facem zid de apărare și armă de luptă națională, întemeiându-ne clasa industrișilor, asemenea, de nu mai mult avem să lucrăm acum aducând în ființă și ducând la înflorire comerțiu național, clasa comercianților români.

Ba acestei probleme avem să-i dăm chiar mai mare însemnată, avem să-i dedicăm chiar muncă mai febrilă și mai stăruitoare, ca industriei naționale. Căci mult mai rodnic e neamului nostru acest teren de desfășurare a forțelor noastre, mult mai urgentă și mai simțită e organizarea intensivă și sistematică a lui, și mult mai primejdioasă și mai pustiitoare ne-a fost lipsa lui de până acuma.

Aici, pe acest teren am avut să îndurăm noi enorme și nenumărate desastre, pe această strimțoare au împins străinii la extremă strimțurare poporul nostru, prin acest mijloc au încuibat ei între noi, în curatele colibi dela țeară, miseria și decadența materială și morală, ai cărei neferici propagatori sunt mai ales jidovii, aceste lepre, ce ca hienele se năpustesc asupra neamului nostru.

Se zice în corespondența ce am publicat ieri despre „Teiușana”, că prin întemeierea noii societăți comerciale se reînviează viața românească în Teiuș și jurul său, pur românesc, și se face acesta un centru de bunăstare și de activitate românească. Foarte drept! Și așa e și în celelalte ținuturi românești, unde viața deja asemenea societăți, și așa are și trebuie să fie în toate centrele noastre românești!

„Nu rîvna, nu specula de câștig ne conduce, ci adevărată iubire a poporului” — spune la alt loc corespondentul nostru din Teiuș. Foarte nobilă, dar' și foarte naturală și inevitabilă condiție. Fără asemenea condiții, fără această sfântă, umană și românească

devisă, întreagă acțiunea nimic în bine n'ar însemna, și nespun de mult — în rău, ear' atunci ea pe sine s'ar prăbuși, cu vreme înainte, cum ar și merita, și spre generala bucurie demonică a străinilor, a dușmanilor poporului: jidovi și jidoviți.

Dar' sântem siguri, că nu cazul acesta are să se dea și că nici unde sânt și unde vor fi societăți comerciale românești nu se vor găsi oameni, cari să subordoneze intereselor mășchine personale marile interese ale binelui general românesc!

În astfel de idei și sentimente contemplăm noi noua acțiune națională, în asemenea curate credințe ne bucurăm de ea și — din inimă urăm izbândă și prosperare desvârșită comerțului românesc!

Sibiu, 16 Iulie n.

Viitoriul Austriei. Eată o temă foarte potrivită pentru politicieni, cărora le place a se da la combinațiuni pentru viitor. În urma mișcărilor violente pornite în timpul dia urmă între popoarele Austriei, mai ales printre Nemți, tema aceasta e actuală. Cu ea se ocupă — spune „Bud. Hrlap” — și „Contemp. Review”. Făcând o revistă peste stările actuale, excelenta revistă engleză zice, că apropierea Monarhiei noastre de Rusia e un lucru firesc. Cât pentru politica internă constată că astăzi dominează conflictul germano-slavic, față cu care și chestiunea pactului dualist se retrage în planul al doilea. În chaosul ce dominează, „Cont. Rev.” crede că numai împăratul poate face ordine, fiindcă e singurul factor venerat de toate partidele. Ce va face împăratul e secret, dar' se crede că se va grăbi a restabili ordinea până-ce e încă în viață.

„Ce va urma însă atunci — continuă „Contemp. Review” — când în locul dînsului va urma un astfel de succes, care nu se poate lauda nici cu bogate experiențe ale deasurii, nici cu extraordinara lui popularitate? Pacea Europei și chestiunea, că monarhia dualistă rămâne-va și putere oare să rămână în forma ei actuală, depinde dela veața unui singur om. În aceasta împrejurare zace pericolul atât pentru Europa, cât și pentru monarhie, și tocmai din acest motiv are lupta slavilor și nemților mare importanță și pentru fii altor națiuni...”

În ultimul pasaj revista engleză face aluziuni la noi popoarele din Ungaria.

Guvernul unguresc — anticonstituțional. În „Egyetértés”, nrul cel mai recent, Kossuth Ferenz publică un articol de cel mai svăpăiat sovinișm despre lupta dintre Cehii și Nemții Boemiei. Puțin ne împoartă tiradele patetice și ridicole ce le face „fiul tătăneșu” despre puterea Ungurilor, „singura putere pe care poate, și ar trebui să se bazeze M. Sa Monarhia”. Ceea-ce ne împoartă e mărturisirea prețioasă și din parte ungurească foarte neobicinuită, că: *guvernul austriac nu stă pe basă constituțională, pentru-că nu-i espresia majorității țării, țara e slavă.*

Foarte bine! Și, stând a judeca per analogiam — guvernul unguresc e cel puțin tot atât de anticonstituțional! O recunoș și asta Ungurii și special moștenitorul anteluptătorului independenței ungurești? Faptele dovedesc contrarul!

„Va banque!” Cu aceste cuvinte caracterizează „Reichswehr” politica Nemților din Austria, dovedită în timpul din urmă.

„Va banque! Așa stă jocul — scrie „Reihswehr”. Nu mai e vorba de o schimabre, de răsturnarea guvernului. Jocul se învîrte în jurul unei averi de o extremă înalțime, care conține putere și domnie, se învîrte în jurul „impăcării întregului popor german cu statul Austria”. Și ce să pună pe „banca”? Viitoriul Nemților în Austria, existența lor politică, aparținerea lor la familia austriacă de popoare, averea și dreg-ul lor, însemnată și existența lor — totul ori nimica. *Va banque!* — așa stă jocul!”

Arată apoi „Reichswehr” că în situația actuală Nemții trec peste ordinațiunile de limbă, nu mai cer concesiuni naționale, ci pur și simplu „hegemonia Germanilor” în Austria.

„Așa stă jocul — scrie „Reichswehr” — și stă rău așa. Pentru-că la masa de joc harsard totuși domnește norocul orb; globul se rostogolește și mersul lui este nescotit, poate cadă pe roșu, ori pe negru. Și totuși este oare-care șansă. Dar' oare aci, la jocul grozav, care se desfășura în jurul „impăcării cu Austria”, este și aci vre-o șansă?”

„Căci e așezabil unei cumpăniri obiective — răspunde ziarul vienez — privească în jur de sine, privească nu cu ochii rătăciți ai unui jucător harsardist, ci cu privirea linștă și tă și cără, și cerceteze împrejurările, și țină seamă de realitate. *Austria este un stat polyglot; o armonioasă conviețuire a popoarelor sale este condiție de viață și pentru stat și pentru popoare.* Hegemonia unui singur popor aci e un non-sens, o absurditate!” — Cât de bine se potrivesc aceste cuvinte și la Unguri!

Ungurii și „Fortuna”.

Audaces „fortuna” — non juvat.

În 19 Noemvrie 1896 s'a constituit în Budapesta o societate de acțiuni sub numirea „Fortuna”. Scopul societății era exploatarea minelor de aur din Munții Apuseni: Bucium, Abrud și jur. Imediat s'a pus în mișcare aparatul de reclame și doar' nu va fi fost ziar în Austro-Ungaria ca se nu capete spre publicare un inserat pe o întreagă pagină. Un asemenea inserat s'a publicat și în „Tribuna”, pe întreagă pagina a IV-a a numărului 268 din a. tr. — firește bine plătit. Ni-s'a cerut mai târziu să îndemnăm și în partea redacțională a foii publicul, ca să cumpere acții dela „Fortuna”. Ni-se promiteau pentru acest serviciu inserate multe pentru viitor. Am refuzat ofertul, pentru-că am observat că întreagă întreprinderea e îndreptată în contra Românilor; am și atras atențiunea Românilor din Munți asupra acestor întreprinderi și i-am îndemnat să fie cu băgare de seamă. Cu toate acestea știm, că totuși mai mulți Români și-au încercat norocul la „Fortuna” și-au cumpărat acții. Nu e mirare. O acțiune costă numai 12 fl. 50 cr. și se putea plăti în rate; apoi printre fondatori erau nume strălucite și exotice: doi americani, un fost general în Statele-Unite, apoi mai mulți aristocrați unguri, conți, ba chiar și un prinț. Lucru mare!

Ei, bine! Nu știm ce s'a făcut de atunci pe la „Fortuna”, dar' știrile ce vin acum despre isprăvurile ei nu sânt tocmai înveselitoare pentru cei-ce au cumpărat acții. E vorba de un fel de „panama” ungurească. E vorba, că din întreagă „Fortuna” nu s'a ales nimic și că acționarii vor rămâne cu buzele umflate. De mai multe zile se tractează în foi această nouă afacere de politică și geschäft unguresc și se spune, că în curând se va face și o interpelare în dietă. Dar' se fim bine înțeleși. Afacerea se tractează în foi, dar' nu în foile ungurești ci în cele nemțești din Viena.

Mai întâiu „Reichswehr” a descoperit nobila ispravă, în care sânt amestecați, cel puțin așa scrie, și politicieni maghiari, ca Kossuth Ferenz, Csavolszky Lajos, deputat și șef-redactor la „Egyetértés”, și alții.

Dar' eată ce scriu ziarele vieneze. Cităm din „Vaterland”, care predă afacerea mai pe scurt. În nrul său (de seara) 191 „Vaterland” dela 13 Iulie scrie:

Iubire englezească.

După o căsătorie prea fericită de trei luni a unui milionar tinăr american, o vestită frumuseță din Europa, tinăra păreche făcuse întâi o călătorie de nuntă prin țările apusului, ginerelul și-a cercetat apoi cu nevasta socrii din Budapesta. Acum era rëndul, ca tinerul bărbat să-și ducă nevasta la mămăsa, veduvă, în N.-w.-York.

S'a duc la Londra, ca de acolo să plece apoi spre lumea nouă. Bărbatul își avisează mama de apropiata plecare, ear' aceasta cu dor așteaptă necunoscuta noră.

Cruda soarte dispune însă altfel. Tinera femeie moare de-odată în hotel, prin abuz de cocaină.

Bărbatul vestește imediat părinții, — cei din Budapesta sosesc înainte de ceremonia funebră, ear' mama din America rămâne acasă, — numai câteva săptămâni i-ar trebui ca să sosească. Englezul își înbalzamează nevasta, apoi o așează într-o criptă de elită închisă în Londra.

Așteaptă sosirea verii, apoi la Liverpool își imbarchează soția, carea după o călătorie de câte-va săptămâni pe mare, la 25 Maiu 1897 a sosit cu vaporul „Majesty” în noua sa patrie pământeană. În New-York a fost cu pompă primită de familia milionară și de clerul bisericii protestante, apoi fu transpusă în biserică, ear' după misa celebrată în biserică grecească a răposatei, ea a fost în fine dusă pentru verinicie în cripta familiară la farri-town, 1/2 oră îndepărtare de oraș.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Jules Verne.

Castelul din Carpați.

Roman din viața poporului românesc din Ardeal.

— Traducere autorizată, —

Victor Onțor.

(Continuarea 17.) (Reproducerea interzisă).

— Gata... când picioarele m'apasă ca și când ar fi de plumb... Tu știi bine, că eu nu pot umbla pe jos, ca un pădurar, Niță!... Picioarele mi-s'au umflat, cum poți aștepta să te urmez numai decăt...?

— Ah, m'ă necăjești, domnule! Te las în pace de a m'ă mai urma! Cale bună!

Și Niță Stan se scula.

— Pentru Dumnezeu, Niță dragă, esclama doctorul Părăian, asculta-mă!

— Eu nu te mai ascult.

— Vezi, și așa e târziu, pentru-ce să nu rămânem aici, pentru-ce să nu dormim sub copacii acestia?... Măne dimineată, când o fi ziua, plecăm mai departe și până la amezai ajungem la castel.

— Domnule doctor, răspuse Niță, îți repet, că planul meu e să dorm în cetate.

— Nu! esclama doctorul, nu... asta n'o faci, Niță!... Voiu ști să te împedec.

— Dumneata?

— Eu te opresc... te trag după mine!... Dacă o fi lipsă te și bat...

Sărmanul doctor, acum nici nu mai știa ce vorbește...

La acestea Niță Stan nici nu mai răspunse, ci luându-și pușca la umăr plecă de-a lungul Niadului în sus.

— Așteaptă-mă... așteaptă-mă! strigă într-un ton desperat doctorul. Ce om al dracului!... O minută încă!... Picioarele mi-s'apene...

Dar' îndată i-se deștepeniră, pentru-că fostul îngrijitor de bolnavi, cu picioarele lui scurte, apucă pe urmele pădurarului, care nici nu mai căuta înderăt.

Era la patru ceasuri. Razele soarelui atingeau virful Pleșii, ca îndată după aceea să dispară. Ele luminau pieziș virfurile brazilor, Niță pădurarul și avea cauză să grăbească, pentru-că pădurea în partea din jos îndată se întunecă, după-ce se întind umbrele.

Aspect nostim și straniu ofer aceste păduri, unde se grupează părțile rustice alpestre. În loc de arbori suciți, strimbați în toate părțile, cu scoarță crepată, se ridică arbori drepți, subțiri fără crengi, mari de 50 — 60 urme dela rădăcină în sus, cu trunchiuri fără noduri, ear' în vîrf, ca un acoperământ e verdeața lor dăinuitoare. Printre arbori de abia să face iarbă ori mușchiu. Pe de-asupra pământului se întind rădăcini uscate ca și cum ar fi niște șerpi înghețați. Pământul e așternut cu mușchiu mărunț, galbin, desasupra căruia se află ace uscate, picate de pe crengile de brad și pere de molid, care făcuse sub picioare. Ici coala sânt frânturi de rocă colțuroase, în stare să

taie și pelea cea mai tare. Prin pădurea aceasta de brad ureca a fost grea și ea a ținut chiar un pătrar de milă. Pentru a sul' aceste stânci trebuia să fii vinjos ca vulpea, tare la glesne, sigur în picioare, cum nu prea era doctorul Părăian. Lui Niță nu i-ar fi trebuit mai mult de un ceas dacă ar fi fost singur.

Astfel însă trebuia să peardă trei ceasuri cu pedeca ce o avea în conșoțul său. Trebuia să-și aștepte, trebuia să-i dea mâna, ca să poată trece cu picioarele lui scurte peste câte-o stâncă mai mare. Doctorul nu se temea decăt de una. Se temea grozav, că va rămâne singur în această singurătate posomorită.

Cu toate acestea coastele deveneau mai grozave de urcat, arborii începeau a se rări cătră virful Pleșii. Ici coala nu mai erau, decăt grupe singurate de arbori, de mărime mijlocie. Printre aceste grupe se vedeau trăsuriile lanțului de munți, cari se ridică în partea de dindărăt, și ale căror liniamente le acoperia în cătra ceața de seara.

Părăul Niadului, pe care pădurarul nu-l perdū din vedere, acuma se reduse la un părăuș micuț; isvorul nu putea să fie departe. La câteva sute de pași de-asupra ultimilor ridicături ale terenului se înălța platoul Orgalului, încoronat cu zidurile castelului.

Niță Stan ajunse în fine la acest platou după-ce smânci și pe doctorul ca pe o masă inertă. Sărmanul om nu mai avea putere să facă 20 de pași la deal și țipa de-ți sunau urechile.

Niță pădurarul abia simția greutatețile acestei urcări. El stătū nemișcat și privi în

jur la castelul din Capați, pe care nici-odată nu-l văzuse mai de aproape.

Înainte ochilor sei se desvêlia un zid de apărare părcănat, în jur un șanț adânc, peste care un unic pod mobil, dar' era ridicat preste poartă.

În jurul zidului, la suprafața platoului Orgal, totul era părăsit și în tăcere.

În penumbra apusului se puteau vedea jur împrejur zidurile castelului dar' cam confus. Nimenea nu s'arătă de-asupra parapetului dela zidul din mijloc, nimenea pe platforma cea mai din sus a bastioanelor, nimenea pe terasa cercuală dela primul etagiu. Nici cât de puțin fum nu se vedea în jurul sârlezei fantastice, roșită de rugina seculară.

— Ei bine, Niță, întrebă doctorul Părăian, vezi acuma, că nu este cu neputință să treci șanțul, să slobozi în jos podul mobil, să deschizi poarta?

Niță Stan nu răspunse. Făcea socoteală că trebuie să pauzeze sub mării castelului. În mijlocul acestui întunec cum s'ar fi putut cobori în fundul șanțului și să iasă de cea parte ca să străbată în lăuntru? Firește, lucrul cel mai cu minte era să aștepte până în ziua următoare, ca așa să încerce la lumina zilei.

La aceasta a trebuit să se și hotărăscă pădurarul spre neplăcerea sa și spre cea mai mare bucurie a doctorului Părăian.

(Va urma).

„O șarlatanie de speculație într'adevăr murdară preocupă acum atenția publică. E vorba de societatea pe acții „Fortuna” înființată spre exploatarea minelor de aur înainte cu un an și recomandat mai ales de organele kossuth-iste, — care acum e în complet bancrot. Capitalul de întemeiere — 2 milioane de coroane — a fost încasat de membrii sindicatului: americanul *Langerman* și fostul consul american *Blank*. Nici o mașină nu s'a procurat și mineria nici n'a fost pusă în lucrare. Intreprinderea avea să exploateze munții din Ardeal. Toată lumea a fost provocată să participe și mulți acționari au plătit ratele, care acum sunt perdute. Mai ales oameni săraci au fost aduși la pagubă. Și firma vieneză *D. Berl* pierde la această întreprindere 100,000 fl., fiindcă a cumpărat o baie și a încredințat pe deputatul Kossuth-ist *Hoitsy Pál* să o valoreze. Acesta a vândut baia cu 150,000 fl. la fundatoriilor societății, dar n'a primit decât 50,000... De fapt societatea și-a început afacerile numai cu 15,000 fl. etc. *Reichswehr* (nr. 1230) dela 12 Iulie scrie:

„Pentru aranjarea afacerilor (descoperite într'un număr precedent) se ostensec mai mulți deputați, între cari Kossuth Ferenc și Csavolszky Lajos.

„Nu e improbabil, că încercările de a ajunge la o împăcare vor reuși. Societatea însași se va desființa. Arătare criminală până azi la amezii (12 Iulie n.) nu s'a dat. Desvoltarea ulterioară a lucrurilor atîrnă dela principalul creditor *Berl*.”

În numărul seu 1231 *Reichswehr* publică din Budapesta noște detalii asupra afacerii pe baza unui ziar maghiar: *Magyar Estilap*. Ziarul vienez scrie:

„Cei mai mulți acționari au fost îndemnați să cumpere prin aceea, că li-se arăta o telegramă a arhiepiscopului *Samassa*, în care cerea 1000 de acțiuni. Îndată după constituirea sa societatea a făcut datorii în sumă de 42.000. Se zice, că *D. Berl* amenință cu arătarea criminașă.”

Curios, că deși afacerea aceasta preocupă de mai multe zile presa din Viena, totuși ziarele din Budapesta, afară de „Magyar Estilap” au tăcut. De abia *Alkotmány*, care ne-a sosit azi, se ocupă de ea, — la locul prim.

În prim-articolul seu (nr. 168) „Alkotmány” spune istoricul afacerii pe baza datelor din *Reichswehr*. Dintre datele mai nouș relevăm faptul, că Kossuth Ferenc vrea să înființeze el o nouă societate „Concordia”, care ar avea de scop să mântuească „Fortuna” și pe fundatoriilor ei de scandal, mai ales pe colegul seu *Csavolszky* de o compromitere radicală. „Reichswehr” susține, că ultima călătorie a lui *Kossuth Ferenc* în Anglia a fost în legătură cu „Fortuna”. El s'a dus la Londra la insistența colegilor sei *Csavolszky* și *Hoitsy*, ca să plaseze acolo acțiunile restante ale „Fortunei”, și să o mântue de bancrot. Patru săptămâni a stat fiul lui Kossuth în Londra, fără să poată isprăvi ceva.

„Reichswehr” crede, că tocmai din considerațiune cătră Kossuth și oamenii sei presa maghiară se abține de a tracta afacerea aceasta.

Nu știm cât este adevărat în cele publicate de ziarele vieneze. Dar' evident, că dacă și numai 1/10 parte este adevărat, aci e vorba de o mare tragere

— „Eată mamă, îți prezentez fiica cea celebrată în frumuseță și spirit”.

Mama își strânge fiul nefericit în brațe, ei stau nemișcați în durere mută.

Zi de zi, familia cercetează pe noul seu membru, rugăciuni și flori — tot lucruri iubite de dînsa în viață — depon cu pietate pe cocișgul ei „a very handsome casket” (o cutie prea frumoasă) precum scrie tinerul soț scriorilor sei din Budapesta; tot în acea scrisoare zice: „Ifeel twenty years older and fifty years sadder” (mă simț cu douăzeci de ani mai îmbătrânit și cu cincizeci de ani mai întristat) e tot ce mai poate spune bietul om.

Englezul s'a ținut de cuvânt, — și a prezentat soția mamei sale.

Caracter englezesc.

După împrejurările materiale ale Românilor, soțul acesta a choltuit o avere cu transportul cadavrului nevastei sale.

De sigur ați ghicit cine e nefericitul? E dl *Georges M. Merritt* cu soția sa, neuitată și frumoasă Româncă *Alma de Dunca Schiau*.

Ea, a cărei spirit primitiv de impresii se bucurase așa de mult ca o să facă aceasta călătorie în lumea nouă.

Și acum ce călătorie!

Marea imensă cu valurile-i spumegătoare o legăna cu jale pe brațele sale — ea însăși rămase tăcută, nemișcată la șoaptele ei.

Soarele răsărea și apunea în undele vi-nete, sufletul poetic ce ar fi gustat mareașta priveliște se afla în alte regiuni.

pe sfoară a publicului. Că în această afacere de geschäft neiertat sunt amestecați atâția politicieni maghiari aceasta ne dovedește numai încă odată, că întreagă politica ungurească e curat „geschäft”.

Precum „geschäfteurile” lor au bancrotat de atâtea ori, va bancrota de sigur și politica lor.

Bancrotul nu poate fi departe.

Dela temniță.

Seghedin, 9 Iulie n.

On. Redacțiune! Liberat astăzi din temnița de stat, cel dintău lucru ce-l fac e să vă adresez această scrisoare, pe care vă rog să o publicați:

Din cauza regulamentului intern sever, neputându-mi lua adio dela colegii români, cari se află de present în carcerul de stat din Seghedin, le zic pe această cale un *vémas bun amicabil și frățesc*, dorindu-le dela Dumnezeu sănătate și virtute, ca să poată suferi cu resignațiune greaua pedeapsă a lipsirei de libertate.

Totodată mă simt dator a aduce și pe calea publicității sinceră și respectuoasă mulțumită dlui Dr. Ioan Marciaș, avocat în Alba-Iulia, pentru apărarea energică și conștiințioasă la toate trei forurile judiciare, în procesul intentat mie pentru agitațiune. Dl Dr. Marciaș, deși încă tiner, dar' înzestrat cu frumoase și temeinice cunoștințe juridice, cu iubire sinceră cătră neamul seu și cu bunătatea inimii ce-l caracterizează, merită încrederea deplină a Românilor, cari au lipsă de un apărător sincer, priceput și zelos în cauzele lor procesuale de orice natură.

Ioan Pop Păcurar,
paroh gr.-cat. în Tur.

Chestiuni școlare.

Licențiu dia Blaj.

Primim la redacție: Programa gimnasiului superior, preparandiei, școlii populare de băieți și de fetițe gr.-cat. din Blaj pe anul școlastic 1896/97. Cuprinsul: 1. Dela Blaj la Veneția de G. Precup, prof. gimnasia. 2. Știri școlastice referitoare la gimnasia dd direct. gimn. 3. Știri școlastice referitoare la preparandie, școala normală și școala de fetițe de directorul acestor școli.

ASTRA.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a despărțământului V. (Săliște) al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” se va ține în anul acesta Duminecă în 8 August st. n., la 10 ore a. m., în biserica gr.-or. din Tilișca cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării de cătră președintele despărț.
2. Apelul nominal.
3. Raportul comitetului și al cassarului dimpreună cu propunerile și proiectul buget.
4. Alegerea unei comisii pentru înscrisirea de membri noi, pentru încasarea

Somptuosul palat de pe Fifth Avenue — a milionarilor stradă în New-York — înzădar aștepta pe fermecătoarea-i nouă stăpână; norocul, viața i-ar fi oferit în belșug toate comorile sale. Ce erau însă toate acestea pe lângă acelea comori neprețuite cu care sufletul d-nei Merritt era înzestrat.

Și cum vorbea în toamna trecută despre nobilele proiecte ce le avea față de neamul ei românesc. Par'că o ved, cum vorbind astfel entuziasmată de iubirea de neam, aceluși diletat și cuvintele ei aprindeau pe ochii d-nei Merritt, lăuda frumuseța limbii românești.

Și Alma, excepționala ființă, podoba sexului femeesc și a Româncei în special zace acum departe — departe de patria sa; imensul ocean îi este în apropiere.

Cum zice Eminescu:

„De-oiu adormi curând!
În noaptea uitării,
Să mă duceți tăcând
La marginea mării”.

Lucreția.

Aforisme politice

— Una la ei. —

Principii îmi dau cu prisos, dacă nu-mi iau nimic și îmi fac destul bine, dacă nu-mi fac nimic rău: altceva nici nu cer dela ei.

Montaigne.

taxelor dela membrii vechi și pentru censurarea obiectelor de sub 3.

5. Despre morburile inficioase cu deosebită considerare la tuberculoasă de Dr. Nic. Calefariu.

6. Raportul comisii de sub 4.

7. Alegerea alor 2 reprezentanți pentru adunarea generală a „Asociațiunii” din acest an.

8. Propuneri eventuale.

9. Alegerea noului comitet pe un alt period de 3 ani.

La această adunare pe lângă onorații membri ai „Asociațiunii” de pe teritoriul despărțământului, sunt invitați toți Români doritori de înaintarea „Asociațiunii transilvane” și în genere de progresul poporului nostru.

Din ședința comitetului despărțământului, ținută în Săliște (comit. Sibiului) la 14 Iunie 1897.

Dr. Liviu de Lemény, Dum. Banciu,
director. actuar.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna”.

— Raportul general pe a. școl. 1896/7. — (Urmare).

VIII. Dr. Remus Roșca:

Protocolul sinodului arhiepiscopesc gr.-or. rom. din 1896.

Programa institutului teolog.-ped. din Sibiu 1895/6.

IX. Azenie Sever: „Răspuns la cartea neagră”.

X. Victor Torodgan:

„La morminte de eroi”: D. A. Sturdza.

„Tribuna” și „Tribuniștii”: I. Slavici.

„Chestiunea română în Ungaria și Transilv.”: E. Brote.

„Bucovina”: G. Bogdan-Duică.

XI. Al Lăzărean:

„Sămănarea și plantarea pădurilor”.

„Studiul asupra creșterii arborilor”.

XII. Petru Barbu: „Religiunea și școala populară”.

XIII. Gav. Hango: „Apak búne”: Városi Gyula.

XIV. Gerasim Timus: „Ermenentica biblică”.

XV. Nicolau Togan: „Indice alfabetic al rev. Transilvaniei.”

XVI. Petra Petrescu: „Monografia institutului „Albina”.

XVII. Georgiu Vasiliu: „Doina lui Rațiu” pe note.

XVIII. Vas. Osvad:

„Autologia română”: I. Manliu.

Limba iubirei și Raiana: P. Vulcan.

Dragomir: P. Vulcan.

XIX. Dionisiu Roman, advocat: Voltaire: Kor és raiz: Kreiten.

XX. Ioan Dobre:

Marta și Maria, dramă 5 acte: I. N. Herșescu.

Sgărcitul risipitor, dramă 4 acte: V. Alexandri.

Noțiuni de istorie română; M. C. Florentin.

Epistolar pentru corespondențe: V. Urzescu.

O pagină a vieții mele: N. T. Orășan.

O convorbire în folosul lucrătorilor de pământ: Kerekes.

XXI. Ioan Stoicuța:

„Bibliotek der unterhaltung u. des Wissens”: 12 bucăți.

Der Mann mit dem angebrocheneu Ohre nah Edmund Abond.

Harald Fürst de Waräger: Cleon Rangabe.

Aus dem Novellen des Architekten: Zull Gross.

Wenn u. Aber: Boto von Pressentin.

Der Dorfnotä.: Ios. Eötvös 4 bucăți.

Die Vestaliener oder eine Reise um die Erde. R. Kraft 103 fasc.

Die Siegerin: Haus Koppen.

XXII. Sabiu Cerbu: Indreptar cătră catechism.

Memoriile diavolului.

XXIII. Ioan Costescu: Chrestomația musicală.

XXIV. Iacob Balcaș: Monografia comunei Vlădeni.

XXV. Teodor Murgău: teologia dogmatică.

XXVI. Mihail Chibelean:

Az iskolai ördöge: Huszár K.

A szociáldemokrácia czélje és liberális ennék. Huszár K.

Képes Világ történelem jelemrajzokban: Huszár.

A zsidó religio-titkok és új zsidó praktikák, a keresztény igazság lényében: Trejmt Bernardin.

XXVII. Stefan Frâncu: Magyarországi történelme: Budai Esaias.

XXVIII. Ministrul de culte.

A vallás és közoktatás-ügyi m. kir. miniszternek a közoktatás állapotról szóló és az ország gyűlés elé terjesztet jelentése.

XXIX. Ioan Crăciun.

Schul u. Reise Taschenwörterbuch der Italienischen Sprache (2 bucăți.)

Die gute Ho'händer: Ilustritatea Sa dl Dr. Radu.

S'au compactat și înregistrat.

1. Vatra a. I și II.
2. Familia a. 1896.
3. Amical tinerimei.
4. Musa.
5. Convorbiri literare: (Va urma).

Societatea „Inoc. M. Clain”.

— Un ecou. —

Zorlențiu-mare, în Iulie 1897.

Junimea fiind speranța viitorului, fiecare națiune își fatoarece cu tot dreptul privirea asupra educațiunii și culturii, de care se bucură surescenența sa, pentru-că noi Români avem cea mai simțită lipsă în acest timp de o junime, care să fie la culmea chemării și datorințelor sale.

Din acest punct de vedere cred, că raportul societății de lectură „Inoc. M. Clain” apărut în câțiva numeri ai prețuitei „Tribuna”, mare bucurie a putut cauza onoratalui public.

De cumva însă cineva a simțit emoțiunea și impresiunea plăcută ce a făcut asupra sa citirea amintitului raport, atunci subscrie sau simțit-o, ca unul care a contribuit chiar la înființarea societății, fiind onorat a fi fost primul ei președinte. Sânt mândru și entusiasm de aventul și înfiorarea ce s'a produs în decursul timpului în sinul societății, prin diligența dezvoltată în decurs de 33 ani ai existenței sale.

Ivindu-se idea unei asociațiuni de lectură, teologii din anul 1863 cu însuflețire proprie tinerimii s'au apucat de realizarea ei, însă după împregiurările de atunci, n'au putut face decât unele dispozițiuni pregătitoare.

Ce privește biblioteca, nu e corect ceea-ce se susține în raport, că aceea să fi constat dintr'un singur op.

Prin ce fatalități va fi trecut mica bibliotecă dela înființarea ei, nu pot ști, atâta este sigur, că societatea pe acel timp încă nu a fost deplin organizată.

Tot atunci s'a dat și o foale literară sub numele „Furnica”, care a circulat în manuscris numai între membrii societății.

Însă onoare și laudă succesorilor demni, care însușindu-și idea societății au continuat cu zel îndoit opera de cultură și progres înălțând prestigiul ei și câștigându-i un titlu frumos la reputațiunea publică de care se bucură astăzi.

Salut deci cu iubire și stimă această societate și o felicit pentru spiritualul nobil de sacrificiu, ce-l arată și-i doresc, ca condusă de spiritualul neamuritorului arhieru *Clain*, să se facă totdeauna vrednică de încrederea poporului, spre a cărai păstorire se pregătesc membrii sei.

Ioachim Crișan.

CRONICĂ

Sibiin, 16 Iulie n. 1897.

Convalescența principelui Ferdinand. Știrile cele mai nouș despre convalescența principelui Ferdinand spun, că mica răceală, ce și-a fost atras-o principela moștenitor, a dispărut cu desăvârșire. Aerul din Sinaia îi prăște foarte bine principelui, care prinde din zi în zi mai multă putere. Principele *Leopold de Hohenzollern*, talăl principelui Ferdinand, a sosit Mercuri dimineața la Sinaia.

Oficer român în armata austriacă. Maiestatea Sa Monarchul a permis locotenentului din armata română, Dumitru Marhaus, să-și continue studiile militare în armata austro-ungară. Locotenentul Marhaus își face acum serviciul la regimentul de infanterie nr. 76 din Șoproon.

O victimă a științei. Duminecă a înecat din viață la spitalul Filantropia din București tinerul doctor *Dimitrie Asador*, căzut victimă experiențelor științifice din institutul de sub direcțiunea dlui Dr. V. Babeș. Tinerul doctor Asador lucra teza al căru subiect era: studiul asupra seroterapiei turbării și în acest scop făcea experiențe cu o mulțime de animale. Aceste animale, cărora li-se injectează culturi a tot felul de boale infecțioase, sânt ținute în niște cuști de lemn, cari sânt imposibil de desinfecțat. Într'una din cuști, în care se vede că odinioară au fost ținute animale de experiență cu morvă, D-rul Asador și-a pus animalele sale pentru experiența turbării. Morva e o boală teribilă, de care nu poți scăpa cu nici un chip. În ziua de 10 Iunie tinerul Asador s'a infectat și a doua zi chiar a început să simtă oare-care indispozițiune. Boala a făcut repede progrese și pe când încă se afla bolnav, nefericitul tiner și-a susținut cu un strălucit succes teza de doctorat, la care a reușit magna cum

laude. După câteva zile maladia s'a pronunțat cu furie. Camarazii sei au observat existența morvei, au căutat imediat să-l izoleze de familie, pentru a înălțura infectarea și l-au transportat la spitalul Filantropia. Duminecă nefericitul victimă a cercetărilor științifice și-a dat obștescul sfârșit, tocmai când făcea primul pas în cariera pentru care lucruse cu atâta dragoste și devotament. Tinerul Dr. Asador era unul sprigin al unei mame, care rămâne împovărată cu șese copii într'o completă mizerie. Colegii lui Asador au deschis o listă în scop de a acoperi cheltuelile.

Principele Bulgariei și-a schimbat planul de a merge direct dela Roma la București. El se fintoarec întâiu la Sofia și e vorba, că numai pe la 23 Iulie v. (4 August) va merge la Sinaia spre a vizita curtea română. După sosirea principelui Ferdinand în capitala bulgară, șgentul diplomatic și consulul general al României la Sofia va veni în București pentru a stabili împreună cu ministrul de interne programul de primire a principelui bulgar. Dl Ghica-Bragadiru va fi printre acele persoane, cari vor avea înscrinarea să primească la frontarii pe principele Bulgariei.

Al VIII-lea congres internațional de pace se va deschide în 12 August n. la Hamburg și va ține până în 16 August n.

Atentatul contra regelui italian. Foile din Roma anunță, că cercetarea în chestia atentatului lui Aciaritto contra regelui italian deurge febril și cu rezultate sensaționale. La rectorul foii socialiste *Avanti* s'au aflat ecce foarte compromiștoare. După toate semnele, atentatul a fost pus la cale de-o canjurafie.

Sărbărea națională a Republicei franceze. În Franția și președinții pe unde s'unt coloniile de Franței s'a serbat alaltăieri cu mare pompă aniversarea proclamării Republicei franceze. La Paris au asistat la revista militară sute de mii de oameni. — La București s'a oficiat la catedrala catolică un Te-Deum pentru aniversarea sărbărei naționale a Republicei franceze. Au oficial monseniorele Hornstein și părintele Baud. După Te-Deum ministrul străini s'afți în Capitală su mers la palatul legațiunii franceze, unde au exprimat feliicitările lor dlui conte d'Aubigny, ambasadorul francez; dl general Vlădescu, șeful casei militare a M. Regelui, a exprimat dlui conte d'Aubigny feliicitările M. S. Regelui. Dl D. Sturdza, primul-ministru și ministru de externe a fost primit la legațiunea de dl conte d'Aubigny, ministrul Franței, caruia i-a exprimat feliicitările guvernului. Asemenea pentru acelaș scop au fost la legațiunea toți d-nii ministrilor, dl D. Ghica, secretarul general al ministerului afacerilor străine, dl Mișu, directorul diviziunii politice din același minister, dl S. Marin, șef de cabinet, și mai multe persoane decorate cu legațiunea de onoare, între cari mulți militari.

Recunoștința Sultanului. Se anunță din Constantinopol, că Sultanul a dăruit comandanților *Edhem-Pașa*, *Buadi-Pașa* și *Hifsi-Pașa*, și alor șapte generali câte o sabie pompoasă, în a cărei inscripție fiecare e numit „Gazi”, adică „Învingător”.

Răscoală agrară. Din Salonta-mare se împărteșeste, că la moșia *Bajom Iso de scerători* s'au răscoalit. Răscoaliiți, înarmați cu sape și coase, au percurt în șgomot mare moșia, amenințând pe logofeți. Primpretorul din Salonta s'a dus cu *gendarmi* la fața locului.

Furt de tun. Între tunurile, ce le-au luat Turcii dela Greci în rășboiul din urmă, au fost și niște tunuri mai mici și de un sistem nou. Când sosit din Constantinopol porunca, că tunurile luate dela Greci să fie duse în capitala Turciei, ele au fost puse în Salonic pe tren. De aci până în Muradii, tunurile au fost duse cu trenul și pătate de un despărțământ de soldați. Ajungând în Muradii, tunurile n'au mai fost păzite atât de riguros, rămânând în tren numai câțiva ofi-ceri și soldați. În Kuleli Burgas, din întem-plare observară, că un tun dintre cele mici lipsește din vagon. S'a făcut arătare la Constantinopol și de aci s'a răspuns: „Toți ofi-cerii și soldații să fiă arestați”. S'a pornit cercetare și s'a aflat la urmă, că tunul a dispărut între Muradii și Dedagatsch. Anume trei muncitori greci au furat tunul, ear' alți țărani Greci le-au ajutat ca să-l îngroape în pământ. Acum s'au aflat atât făptuitorii, cât și tunul furat.

Eroismul unei dame. În *Mondsée*, o localitate de vară în Austria-de-sus, soția unui general *Förster* a comis de curând o faptă de ră eroism. Cunoscutul pictor *Stiebits* se preumba cu luntrea pe lac. Cătră seară o furtună turbată îl surprinse chiar în mijlocul lacului și-l răsturnă luntrea. Pictorul se lupta, între viață și moarte, cu valurile. Soția generalului zări din fereasta vilei sale pericozul și fără a esita o clipă grăbi într'ajutorul nefericitului. Însotită de fiul seu, elev al școlii de cadeți, și de flica sa, brava damă porni cu o luntre la locul primejdiei, înfruntând lupta turbată a valurilor. Din norocire bravii salvatori reușiră a scăpa dela moarte pe pictor, pe care-l duseră apoi în triumf la vilă, unde cu adevărată iubire părintească îl grijiră, până-ce se restaură pe deplin.

Amintirea lui Vasco de Gama. În *Lissabona* s'au început la 8 Iulie n. sărbările întru amintirea lui Vasco de Gama, care a descoperit acum 400 de ani Indiile. Regele *Don Carlos* a deschis în persoană ședința festivă a societății geografice din Lissabona,

care a luat inițiativa acestor sərbări. În alte orașe ale Portugaliei încă au sərbat amintirea lui Vasco de Gama.

Este un lucru cunoscut, că cu începerea anotimpului mai caldului, toate erorile și scaderile teintului se ivesc și așa li arată în formă neplăcută. Ca aparențele acestea să se poată delatura, recomandăm preparatele Ninon într-o mie de casuri recunoscute de a lui, din farmacia orășenească în Timișoara a lui Teodor Albert. Facem atenție pe demele acelea, cari doresc a avea un teint nemaculat, la inseratul de astăzi.

Știri Miercuri. Regele Siamului a sosit Marți la Stockholm; la gară l-au primit regele și moștenitorul de tron. — Ministrul de finanțe a prelungit până în 15 Iulie 1898 termenul de schimbare a florinilor de argint exchiși din circulație. — Ducele de Manchester din Londra, a tinut de abia 20 ani, s'a logodit cu fiica milionarului din New-York Ogden Goelt. — În Murș-Slatina a ars total ferestrăul Munk. — În Laibach s'au simțit ieri 6 cutremure de pământ; unele zidiri au aerostul lui Lawrence. — La Himalaya balonul aeronauticii daume a fost isbit de fulger; aeronautul s'a coborât jos cu o umbrelă, scăpând teafăr.

Invitare de abonament la „TRIBUNA“

Cu 1 Iulie v. 1897 încep noue abonamente lunare, oar-tale, semestrale și anuale.

Domnii abonenți sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor lor, pentru regulata expediție a foil.

Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, oare înoape cu prima și se termină cu ultima lunii, după stilul vechiu.

Table with 2 columns: Type of subscription and Price. Includes annual, semi-annual, and monthly rates.

Este în interesul dlor abonenți, ca adresele să fie însemnate oât se poate de corect și legibil. Domnii abonenți vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fășile, în care li-s'a trimis „Tribuna“ până acum.

Administrațiunea.

ECONOMIE

Filiala „Concordiei“.

— Un răspuns. —

Sub această numire a apărut în nr. 142 al prețuitului dvoastre ziar o corespondență subscrisă de „mai mulți făgărășeni“, care după cum cred *) ea n'a ieșit din peana vre-unui făgărășan și care după cum se vede e menită a lua în răsp. societatea „Concordia“, pentru că n'a exchis concurs la postul de conducător al filialei din Făgăraș. Fie însă cum va fi, atâtea e fapt, că între onorabili preținși făgărășeni, cari au dat naștere articolului de sus, se vede cât pe colo, că sau nu sunt oameni de „fach“, sau sunt conduși de oare careva interese personale, căci altul, care știe ce va să zică comercial și are bunăvoință față de o întreprindere menită a trage prima broază pe un teren până acum necultivat de noi, nu ar avea răgăsi de a judeca așa superficial despre o afacere, a cărei organizație internă îi este cu totul necunoscută.

Direcțiunea societății noastre „Concordia“ când a denumit pe dl Peia de conducător al depositelor, ce au să se înființeze în Făgăraș, a făcut-o aceasta numai în interesul afacerii și nu e frumos și nici biea a trage în tină înaintea publicității un om, deși încă tânăr, care are însă rivnă de lucru și iubire față de branșa sa.

Că i-ar lipsi cunoștiințele comerciale nu e adevărat, de oare-ce în această privință a dovedit aptitudine, atât ca angajat la alte firme mari, cât și ca comerciant de sine stă-tor și apoi în fine poftescă d-nii din Făgăraș și convinge-se în persoană dela Direcțiunea „Concordiei“, despre modal în care se

vor administra filialele și apoi vorbească! Nu e locul aici a descrie administrarea lor, nici spațiul nu o permite aceasta, ci poate și ori-cine, că centrala de aici se va îngriji, ca filialele să fie provăzute cu toate însușirile, ca să corăspundă recerînțelor.

Că i-ar lipsi seriozitatea focă poate fi o părere individuală și imputare, ce ni-se face, că pentru interesul „unei“ persoane am pune în joc un interes general, e atât de nejust, încât ori-ce om trebuie să o respingă.

Când am căutat o persoană potrivită pentru postul de conducător al depositului din Făgăraș, am consultat și inteligența de acolo, dar, am căutat și voia comențianților din provincie și m'am convins, că dl Peia e agreat și din o parte și din alta. Conced, că nu poate fi pe voia tuturor, dar' asta cine o poate face?

Acei domni nemulțumiți din Făgăraș, făceau de altfel cu mult mai bine, dacă nu luau în răsp. o întreprindere, care pe piața de acolo nici nu s'a înființat, ci aștepta mai întâiu să li-se deee ocaziune, ca să se convingă ce și cum? și atunci puteau să-și facă observările, nu în ziare sub nume anonim, ci direct la Direcțiune. Ni-e am prea deodată să ne ocupăm în ziare și cu lucruri, cari acolo nu se potriveșc; și dacă voim și avem bunăvoință să ajutăm o întreprindere cum e a societății „Concordia“, apoi trebuie evitată dis-cuta în ziare asupra persoanelor, căci altfel facem un prea bun serviciu, nu „causei“, ci dușmanilor causei și aceasta ar fi un păcat.

D. Rațiu.

Posta redacțiunii.

Dlul Dr. I. T. în F. „Mulțumim“ având ten-dințe de reclama și fiind cunoscut pe lângă taxa obic-nită.

Dlul V. M. în Sighetul-Marmației. Se va pu-blica la „Din public“. Lipsa de răspuns la scrisorile d-tale provine simplu numai din lipsă de timp. Abs-olut nimic altceva.

Dlul G. Pandrea în O. Răspunsul d-tale se va putea publica numai într'un foarte scurt resumat. Spui lucruri ce nu privesc obiectul; adevărul susținat se vede că nu-l poți resturna.

Mai nou.

Procesul episcopului Zmejanovits.

Cum se știe, patriotic episcop sê-besc din Vêrșet, Zmejanovits Găbor, a intentat proces de presă ziarului radical al Sêrbilor Srpstvo, din Vêrșet, pentru calomniare și vătămarea de onoare, ear' curtea cu jurați din Timișoara a judecat în absență pe redactorul responsabil Dr. Iljics la trei luni închisoare și 50 fl. amendă în bani. Cum însă în asemenea procese nu se poate aduce judecarea în absența acusatului, — tribunalul regesc din Timișoara a pus alt termen pentru pertractarea finală a procesului, pe ieri, 15 Iulie n. c., când acusatul a fost adus cu forța la pertractare.

Apărarea acusatului a primit-o în ultimul moment harnicul nostru avocat din Lugoj, dl Coriolan Bredicean, care s'a degajat și de astă-dată cu rară dibăcie și impunător succes oratorie de greua sarcină ce o luase asupra sa de a apăra un naționalist în fața șovinistilor din Timișoara. Magistrului sale vorbiri de apărare se poate singur atribui, că curtea cu jurați i-s'a schimbat verdictul de mai înainte și a adus sentența, care ni-s'a comunicat încă ieri, prin următoarea telegramă primită după încheierea foaiei.

Timișoara, 15 Iulie n. 2 ore.

Azi s'a pertractat aici de nou procesul episcopului Zmejanovits contra redactorului Dr. Iljics. Apărător: Coriolan Brediceanu. Acusator privat: avocatul Demeter, reprezentantul episcopului. Apărătorul a rostit un discurs sdrobitor pentru patriotic episcop. Resultatul e următorul: pentru calomniare, juriul declară unanim (12 voturi) de nevinovat pe acusatul Dr. Iljics, ear' pentru vătămarea de onoare tot unanim de vinovat. Tribunalul îl judecă la o lună închisoare.

Din Constantinopol.

Cele mai noue știri sunt următoarele: Consiliul de miniștri într'un raport al seu cătră Sultanul presentă concertul european ca alianța crucii în contra semilunii. Sultanul a dat o iradea, în care spune, că nisuițele puterilor se îndreaptă numai spre menținerea păcii europene și dispune ca să încheie tratările de pace. După unele versiuni consiliul de miniștri s'a învoit să reducă despăgu-birea de războiu la 6 milioane, și să evacueze în scurt timp Tesalia, dar per-

sistând pe lângă linia de graniță la Peneios. Ambasadorii au provocat pe Tewfik pașă să declare categoric, dacă e aplicată Poarta a tracta pe basa propusă de puteri, ori ba.

Tribuna Literară.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru român.

V. Comitetul.

A. Biroul:

President de onoare pe viață: dl Dr. Alexandru Mocsonyi de Foen, mare proprietar în Capolnaș; president: dl Iosif Vulcan, redactor, m. ordinar al Academiei române, Oradea mare; vicepresident: Dr. Virgil Oniș, directorul gimnasiului român în Brașov; secretar: Vasile Goldiș, profesor gimnazial, Brașov, cassar.

B. Membri:

Coriolan Bredicean, avocat în Lugoj; George Dima, profesor de cant și compozitor în Sibiui; Dr. Iancu Meșianu, mare proprietar în Zernești lângă Brașov. Momentul hotărțitor pentru viața acestei societăți a fost punerea sediiului dela Budapesta la Brașov. Prin acest pas norocos cauza Thaliei române a devenit dintru început în condiții de existență mai prielnice și nu e tocmai departe timpul, când putem avea o trupă de teatru românească. O ilustrare financiară. Propunând o creștere de 8% la an, adică 5% în camete și 3% în taxe și venituri accidentale la an, capitalul de azi de 110.000 fl. ca cameta cametelor la 9 ani ar face: 237.481 fl.

Această sumă ajunge, ca deocamdată să se subvenționeze o trupă de teatraliști cu un ajutor anual de 14.250 fl., adică 6% din venite și camete, ear' 2% se pot capitalisa. Acești 10 ani sjung, pentru-ca centrele noastre românești în dezvoltare azi: Brașovul, Sibiui, Blajul, Sebeșul, Orăștia, Deva, Hașeg, Arad, Caransebeșul, Lugojul și altele să poată susține în câte un period de cel puțin 7 zile și de cel mult 4 luni un teatru ambulat, bun și deosebit, cari să poată câte 2 orașe împreună să susțină câte un teatru românesc.

Ar fi de dorit și e posibil însă, ca și mai curând să ne surprindă câte un mare patriot, precum au Grecii în prima linie și avem și noi Români mai puținți, care să zică: eată dau la an atâtea mii, sau 10, 20, 50, 100 de mii florini deodată, numai să începeți mai curând marea operă de regenerare a vieții noastre de cultură și artă națională.

Sunt atari mecenaiți și în țeară la noi și în România.

Total depinde dela zelul și modul de lucrare al comitetului, fi-va el în stare, ca prin valoarea literară și rolul seu cultural-social în societatea întreagă să-și câștige apărarea generală a cercurilor hotărâtoare românești și prestigiul în jos, în popor, în aceea măsură, ca instituțiunea salutară a teatrului român să devină o mare aspirațiune națională pentru toți. Raportul general al comitetului și splendorul succes moral și material din Oraștie sânt dovezi, că comitetul societății pășeste conștiu, cu pricepere și norocos în direcția îndegată.

Ochii ageri al dlui Iosif Vulcan i-s'a ales bine oamenii și vatra cea mai puternică și caldă a culturii noastre, Brașovul. Antegarda teatrului național definitiv sânt teatrele de diletanți de azi, pentru cari se pregătesc prin „biblioteca teatrului“ piese de valoare literară cu tendența de educațiune națională. Îndeletnicindu-se publicul român cu aceste teatre, înlocuindu-se publicul român cu aceste teatre, când; astfel se pregătește sistematic terenul teatrului permanent de mâne. Dascălii din Brașov lucră cu cap. Astfel roadele sublimie idei de acum 27 de ani a dlui Iosif Vulcan se coc și le vom gusta cu toții, dacă vom conlucra frățeste, cât de curând.

(Va urma).

Informațiuni.

Filosoful Nietzsche în românește. Dl C. Radulescu Motru, distins profesor în România, bine cunoscut și pe terenul literaturii noastre, a scos de sub tipar un studiu despre viața și filosofia filosofului modern F. W. Nietzsche, faimos pentru bizarietatea ideilor sale. Volumul are 107 pagini 8° și costă, la vânzare la librăria Sococ & Cie, București.

„Foaie Literară“ nr. 13 cuprinde: Logodnica contelui Staart de L. Rudow-Suciu. — Bădăm (poesie populară din Teacă). — Sădăm. — Câteva cuvinte despre etimologia română (fine) de Rudow. — De ce apun revistele noastre literare atât de îngrăbă de P. Conda. — Cronica săptămănei. — Bibliografie.

Bibliografie.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiui, s'au afă de vânzare următoarele noutăți musicale:

- Les beaux yeux. Pentru piano de Mathilde Mironescu. 1.—
Terăncuța. Cântec popular pentru voce și piano de Costache Moianu. 50
Hora înfrățirii, pentru piano de P. G. Nițescu. 75
La tine copilița dragă. Romanță de Droianu. 50
Toujours avec argent. Polca franceză pentru piano de Sig. Paulmann. 50
La blondine. Polca mazuza pentru piano de Sigismund Paulmann. 50
Turda. Marș patriotic de Paulmann. 50
Hora reginei. De Sigis. Paulmann. 25
Sêrbă păpușor. De Sig. Paulmann. 25
Intermezzo pentru piano de M. Capșa. 50
Les fleurs de Mai. Valse de Ant. Cirillo. 1.—
Sêrbă cifecilor. De C. Dimitrescu. 50
La fille du Marin. Vals de Ivanovici Daisy Bell. (All Right) de C. Kaps. 75
Liniște. Vals pentru piano de Dimitrie St. Cristide. 1.—
Am plâns. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo. 75
Singurătatea. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo. 75
Claire. Polca pentru piano de Alph. N. Ochialbi. 25
Institutele-Unite. Vals pentru piano de Carol Decker. 1.—
Sêrbă Bucureștilor, pentru piano de Const. Dimitrescu. 50
Sêrbă mirilor. De C. Dimitrescu. 50
Iuburile. Marș de Gh. Fotino. 75
Surorile. Hora de Gh. Fotino. 50
Elisa. Polca franceză de G. Ionescu. 50
Zéphir. Polca mazuza de G. Ionescu. 50
Souvenir de Zurich. Polca mazuza de Anton Kneisel. 50
Pas de quatre original. De Mayer Lutz. 50
Gavotte de la Princesse „Marie“. De Michel Margaritescu. 57
Ai plâns și tu vrodată? Romanță pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu. 50
Nu înțeleg. De E. I. Alexandrescu. 50
Pictorial. De E. I. Alexandrescu. 50
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu. 75
L'Affection. Polca franceză p. piano de C. D. Belortu. 50
De Braila à Gènes. Galop pentru piano de C. D. Belortu. 50
Sêrbă Bucureștilor, pentru piano de Ioan D. Burlan. 50
Sêrbă Bucureștilor, pentru voce și piano de Ioan D. Burlan. 50
Didi. Polca mazuza pentru piano de Ioan D. Burlan. 75
Isvorul. Romanță pentru voce și piano de Dimitrie St. Cristide. 50

La comanda de afară să se adaugă pentru porto postal todeauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 2) cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

„Studii Literare“. — Sub acest titlu a apărut la Ploști în „Tipografia modernă“ un frumos volum, de Teodor Raica, profesor de liceu. Volumul de 168 pag. 8°, cuprinde diferite chestiuni literare, istorice, filologice și artistice, interesante. Dl T. Raica, cunoscut cetitorilor nostri, este ardelean de origine.

Musică. Au apărut în edițiune litografată 4 piese musicale aranjate pentru cor mic de dl Val. Magdu: „Iorghina“, cântec popular de prin părțile ungurene și bănațene (cintet); „Dorule o dorule“, cântec popular de sub podgoriile aradene (cintet); „Nusca“, pe melodia dansului „Pe picior al Binat (sextet) și „Fansii verde tiriplic“, cântec popular de pe șesul Bêrsei (cintet). Se afă de vânzare la autor în Arad. Prețul unei piese — 25 cr., toate 4 costă 80 cr., plus 5 cr. porto.

„Paradoxe sociologice.“ Din celebrul volum, cu acest titlu, al lui Max Nordau ceteronii nostri cunosc deja de mult capitolul „Naționalitatea“, care a apărut și în broșură separată în editura „Tipografiei“ soc. pe acți. A-un erăși un nou capitol din același volum ni-se presentă extras într'o drăguță broșură. Este capitolul prim, intitulat „Reprivity“, pe care ceteronii nostri l'au avut în rate, în Foia „Tribunei“. Cei ce-și aduc aminte de această plăcută lectură vor afla cu bucurie, că pot să aibă într'un mănunchiu și ele de aur ale lui Max Nordau. Ear' cei-ce nu au cetit „foia“ îndoit trebuie să se bucură, că „Tipografia“, rețipându-o le-a făcut posibil a o ave deodată a mână, ca să suplinească ce au negles.

„Reprivity“ lui Max Nordau este reprivitya filosofului din amurgul acestui veac asupra vieții neamului omeneș, urmând paș de paș mersul progresului cultural dela începutul civilizației.

E mare idea, și mângăitor rezultatul unei asemenea „reprivity“, mai ales azi, în această epocă de materialism și blasare pentru tot ce e ideal.

Traducerea românească făcută de Rosmarin, ne predă toate finețele originalului într'un delicios limbaj românesc.

Broșura, tipărită pe hârtie fină, ajustată frumos, are 35 pagini, în octav, și costă numai 20 cr. Se poate procura dela librăria „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiui, Strada Poplăcii nr. 15.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 13 Iulie n 1897.

Table with multiple columns showing market prices for various goods like grain, oil, and spirits. Includes sub-sections for 'Produse diverse' and 'Spirit'.

Cursul pieții din Sibiui.

Table showing exchange rates for various currencies and goods in Sibiu.

Bursa de Budapesta.

Table showing stock market prices and exchange rates in Budapest.

Bursa de Viena.

Table showing stock market prices and exchange rates in Vienna.

Bursa de București.

Table showing stock market prices and exchange rates in Bucharest.

Editor și redactor responsabil: Teodor V. Pacațian. Proprietar: Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressandri.

*) Nu înțelegem rostul acestei abateri și nu putem ști pe ce teme își arogă dl Dominic Rațiu dreptul de a trage la îndoială un lucru pe care l'am susținat noi, prin faptul că am dat scrisoarea la care reflectează, datată din Făgăraș. Astfel de abateri nu fac un răspuns serios. De altmăd domnii făgărășeni, toți sau unul, ar putea să-l scoată pe dl Rațiu din falsă credință, egind cu numele. Red. „Tribunei“.

